

ORS Kristiansand Symposium

10. juni 2024

Transaksjonskostnader innenfor
oljevirksomhet – skatte- og avgiftsmessige
problemstillinger

Partner/Advokat (H) Per Christian Ask

Direktør/Advokat Anders Mauritzen Midbøe

1

Innledning

Betydelig M&A aktivitet på norsk sokkel

NCS has become increasingly consolidated

Net reduction of around close to 50% in number of players since 2015 – long “tail” of smaller companies

Number of active companies on NCS

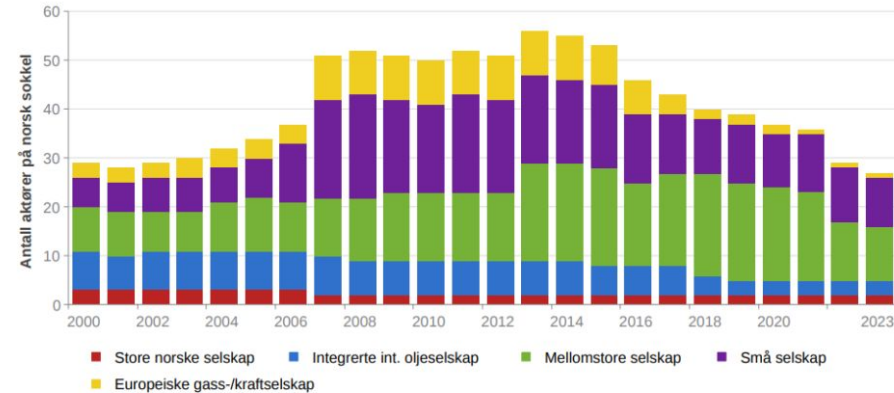
22 Source: SB1M, Rystad Energy

SpareBank
MARKETS

Energidepartementet

Antall aktører på norsk sokkel

De vanligste transaksjonsformene

En eller flere lisensandeler

Godkjenning av ED (tidligere OED)

- Betingelser?

Godkjenning eller notifikasjon under pskl § 10, med forskrift

Samlet overdragelse av virksomheten

Godkjenning av ED (tidligere OED)

- Betingelser?

Godkjenning eller notifikasjon under pskl § 10, med forskrift

- Kjøper trer inn i alle nye og gamle skattesaker (?) - men ikke avgiftssaker

Overdragelse av aksjer i utvinningsselskap

Godkjenning av ED (tidligere OED)

- Betingelser?

It is a general principle that all petroleum activities within a group are conducted through one single legal entity. Therefore, if an existing company buys the shares of another company, the MoE will require that the businesses are combined into one single legal entity. If the two companies are participants in the same licenses, the MoE may also require that the voting rules are amended. *

Godkjenning eller notifikasjon under pskl § 10, med forskrift

Global konsolidering

Faller utenfor gjennomgangen

2

Hva er
transaksjonskostnader?

Hva er transaksjonskostnader?

Ikke noe legaldefinert begrep

Tjenestekjøp med direkte tilknytning til selve ervervet/objektet:

- Forhandlinger
- Avtaleutforming
- Due diligence
- Meglerhonorar

Integrasjonskostnader

Rene restruktureringskostnader mv.

W&I forsikring

“En av de vanligste M&A-forsikringene er den såkalte Warranty & Indemnity-forsikringen (W&I-forsikring, også kalt transaksjonsforsikring eller R&W-forsikring). Med denne forsikringsløsningen kan selgers økonomiske ansvar for ukjente risikoer ved brudd på garantier under en aksjeoverføringsavtale (SPA) eller eiendelskjøpsavtale (APA) overføres til forsikringsmarkedet, noe som muliggjør en rekke fordeler for både selgeren og kjøperen.”

www.soderbergpartners.no

3

Overdragelse av
lisensandeler

Overdragelse av lisensandeler

Skattemessig behandling

Grunnvilkåret for fradragsrett i skatteloven § 6-1 (1):

“Det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre inntekt”.

Behandling hos Kjøper:

- Aktiveringsplikt i det ordinære skattesystemet: Kostnader ved kjøpet vanligvis en del av kostprisen for eiendelen (tidfestingsregel)
- Gjelder ikke på petroleumsskatterettens område

Behandling hos Selger:

- Det ordinære skattesystemet: Kostnader ved salget inngår i gevinst-/tapsberegningen (evt på G/T-konto)
- Gjelder ikke på petroleumsskatterettens område

Avgiftsmessig behandling

Finansdepartementets tolkningsuttalelse 4. april 2013:

“(...) omsetning av utvinningstillatelser er fritatt for merverdiavgift i henhold til merverdiavgiftsloven § 6-22 første ledd, jf. merverdiavgiftsloven § 1-2 annet ledd.”

Behandling hos Kjøper:

- Fradrag for MVA på transaksjonsbistand

Behandling hos Selger:

- Fradrag for MVA på transaksjonsbistand

4

Overdragelse av
samlet virksomhet

Overdragelse av samlet virksomhet

Skattemessig behandling

Grunnvilkåret for fradragsrett i skatteloven § 6-1 (1):

“Det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre inntekt”.

Behandling for Kjøper:

- Aktiveringsplikt i det ordinære skattesystemet:

Skatte-ABC 2023: *“Ved erverv av alle eiendeler (innmaten) i en virksomhet, skal samlede oppkjøpskostnader fordeles mellom og tilordnes de enkelte formuesobjektene i virksomheten som inngangsverdi.”*

- Ingen aktivering av kjøpesummen for kjøp av virksomhet i et E&P selskap

Behandling hos Selger

- Tilsvarende som ved overdragelse av enkeltlisenser

Avgiftsmessig behandling

Merverdiavgiftsloven § 6-14:

“Omsetning av varer og tjenester som ledd i overdragelse av en virksomhet eller del av denne til en ny innehaver, er fritatt for merverdiavgift.”

Behandling hos Kjøper:

- Fradrag for MVA på transaksjonsbistand

Behandling hos Selger:

- Fradrag for MVA på transaksjonsbistand

5

Overdragelse av
aksjer

Overdragelse av aksjer

Avgiftsmessig behandling

Merverdiavgiftsloven § 8-1:

“Et registrert avgiftssubjekt har rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser av varer og tjenester som er til bruk i den registrerte virksomheten.”

Finansdepartementets brev 1. september 2015:

“fradragsretten er negativt avgrenset mot anskaffelser som er til bruk for avgiftsunntatt omsetning/aktivitet”

Høyesteretts dom HR-2017-1851-A (Skårer Syd):

“Unntaket [i merverdiavgiftsloven § 3-6 bokstav e] omfatter både kjøp og salg av aksjer, og også omsetning av alle aksjene i et selskap [...]”

Selger: Ikke fradragsrett for MVA på transaksjonstjenester.

Overdragelse av aksjer

Avgiftsmessig behandling

Hvilken rekkevidde har Høyesteretts uttalelser i Skårer Syd ift fradragsretten på kjøpersiden?

Skårer Syd-dommen:

“Unntaket omfatter [...] kjøp [...] av aksjer...”

Merverdiavgiftsboken 2024, side 747:

“Skattedirektoratet forstår premissene [...] slik at Høyesterett anser fellesregistreringene for å drive delt virksomhet. Forut for fellesregistreringen driver SSH avgiftsunntatt aksjeeiervirksomhet, som etter fellesregistreringen blir et unntatt virksomhetsområde ved siden av den avgiftspliktige utleievirksomheten i selskap A og B. [...] Rådgivningstjenestene knyttet til aksjekjøp vil da naturlig tilordnes den unntatte aksjeeiervirksomheten, og Høyesterett kommer i den konkrete vurderingen til at det ikke for noen del foreligger tilstrekkelig tilknytning til den avgiftspliktig virksomhet.”

Betydningen av Energidepartementets praksis ift. å kun tillate et konsernselskap å eie deltakerandeler i utvinningstillatelser - skal et midlertidig aksjeeie virke inn på retten til å fradragsføre MVA på transaksjonstjenester?

Overdragelse av aksjer

Skattemessig behandling - fritaksmetoden

Kostnader med tilknytning til skattefri aksjeinntekt

- Skatteloven § 6-24 (1) *“Det gis fradrag for kostnad som pådras for å erverve inntekt som er fritatt for skatteplikt etter § 2-38.”*
- Innebærer at det likevel gis fradrag for løpende eierkostnader, selv om aksjonæren er fritatt for beskatning av aksjeutbytte og aksjegevinst

Transaksjonskostnader under fritaksmetoden

- § 6-24 (2) *“Det gis likevel ikke fradrag for ervervs- og realisasjonskostnader, uavhengig av om erverv eller realisasjon gjennomføres.”*
- Begrensningen innført i 2005 i forbindelse med fritaksmetoden
- Siste passus tilføyd i 2015 på bakgrunn av HR-dom vedr Evry knyttet til oppkjøp som strandet (HR-2016-02249-A. Utv 2016 s 1909)

Overdragelse av aksjer

Skattemessig behandling - fritaksmetoden

Begrunnelsen i Ot.prp. nr. 1 (2005-2006)

“I et system som gir fritak for gevinst og avskjærer retten til fradrag for tap, bør det ikke være fradragsrett for kostnader som etter skattelovens alminnelige regler inngår i aksjenes skattemessige kostpris. Etter skatteloven er denne kostnadstypen tradisjonelt ansett som så nært knyttet til aksjeinvesteringen at kostnadene behandles som en del av kjøpesummen eller inngangsverdien. Fradragsrett for denne typen kostnader ville medføre at skattyter i en viss utstrekning kan få fradrag for tap ved aksjeinvesteringen, til tross for den generelle avskjæringen av tapsfradrag i fritaksmetoden.”

Selger

- Selgende konsern kan velge transaksjonsform? (samlet virksomhet eller aksjer)
- Neppe fradragsrett ved salg av aksjer (tilordningsspørsmål)

Kjøper:

- Ved kjøp av E&P selskap som opererer på norsk sokkel; vil kjøper være i stand til å oppnå skattefrie aksjeutbytter eller -gevinster?

Overdragelse av aksjer

Skattemessig behandling - vurdering av den reelle transaksjonen for kjøper

Formålet med transaksjonen:

- Utvikle porteføljen på norsk sokkel, ikke være aksjeeier

Kan kjøper velge å bli sittende som aksjeeier?

- Vilkårene fra ED medfører at den reelle transaksjonen er en annen den formelle
- Formell eller reell transaksjon avgjørende?

Særtrekkene i petroleumsskattesystemet og øvrige rammevilkår

Øvrig rammeverk må tillegges betydning ved tolkningen av skattelovens § 6-24

Petroleumsskattesystemet Betydningen av (øvrig) rammeverk knyttet statens eierskap

- Petroleumsskattesystemet inngår som *del av og ledd i forvaltningen av statens eierskap til petroleumsressursene*.
- Øvrige rammeverk inngår ofte som del av regelanvendelsen i petroleumsskattesystemet
✓ Også når regelanvendelsen gjelder regler i alminnelig skattelovgivning

Foredrag av T Fløystad på Oljeskattekvelden 02.12.21

“Petroleumsskatteregimet er et eget skatteregime med andre formål og hensyn enn i det vanlige skatteregimet. Det kjennetegnes ved en rekke særtrekk i skattyters favør. Lagmannsretten er enig med staten i at disse særtrekkene og særlige hensyn må tas i betraktning ved tolkningen av de alminnelige skattebestemmelser, herunder ved tolkningen av oppofrelsesvilkåret i skatteloven § 6-1. Petroleumsskatteloven §§ 2 og 8 står ikke i veien for det. Det er etter lagmannsrettens syn tale om å anvende alminnelige lovtolkningsprinsipper.”

6

Oppsummering og
spørsmål

Takk for oppmerksomheten!

Per Christian Ask

Partner
M: +47 982 06 691
E: per.christian.ask@pwc.com

Anders Mauritzen Midbøe

Direktør
M: +47 952 60 482
E: anders.midboe@pwc.com